

Rapport år 1 för projektet

Lokalanpassade stråsädessorter i ekologisk odling; För kvalitet i odling och produkt

Projektansvarig: Eva Johansson, Jordbruk – odlingssystem, teknik och produktkvalitet, SLU.
Projektgrupp: Hans Larsson, Jordbruk – odlingssystem, teknik och produktkvalitet, SLU och Lennart Karlsson, Fältpool Ekhaga, SLU

Sammanfattning

Det här sökta projektet syftar till ökade möjligheter för hållbara lokalanpassade stråsädessorter genom ekologisk odling. Under projektets första år har fyra olika odlingsplatser valts för odling av materialet i denna studie, och den växtföljd etc som respektive gård tillämpar har använts. De fyra gårdarna som har använts var följande; Alnarp i Skåne, Ekhaga och Krusenberg i Uppland, och Lövsta på Gotland.

Sommaren 2011 blev relativt blöt i Skåne och på Gotland med nederbörd över det normala medan Uppland fick en mycket torr sommar med nederbörd under det normala. Sommartemperaturerna blev över det normala på alla fyra platserna. Totalt 25 vårsorter har odlats på var och en av de fyra gårdarna och dessutom har 25 vintersorter såtts på varje gård, dessa har dock inte skördats ännu. Några av sorterna som odlats på vardera gården har varit desamma på samtliga fyra gårdar och kommer att användas som mätarsorter för att kunna jämföra resultat över de fyra platserna. Övriga sorter som valt är lokalanpassade sorter.

De sorter som har använts är följande: Våremmer (gammal sort från Gotland); vårspelt (selektade från lantvete Gotland); vårråg – Jusso; lantsorter vete från Gotland, Öland, Halland och Dalarna; naket korn (2 radigt och 6 radigt); naken havre; lantraser av havre; sommarhavre Gotland; Ur Gotlands lanthavre; lantsort korn – Gotlandskorn; 2 radskorn – Svanhals, Domen, Gullkorn, Rika, Balder, Ingrid, Freja, Lina, Alva; 6 radskorn – Kajsa; svarthavre – Klock, Osmo, Stormogul, Engelbrekt, Orion, Extra Klock, Argus; vithavre – Selma, Seger, Palu, Virma, Sol, Sisu, Bambu, Blenda; vete – Ella, Diamant, Atson, Atle, Algot, Dragon, Walter, Dacke, Kärn, Prins; höstråg (populationssort av äldre sorter of old cultivars); T. monococcum enkorntvete från Gotland; svart emmer från Gotland; speltveten – Oberkulmer, Albihn; Speltvete Gotland; Triticum turgidum – Rauweizen; lantsorter - borstveten Gotland, Jacoby, LV Gotland, Lv Halland, Lv Uppsala, Sammetsvete, Olympia; svenska höstveten – Robur, Holger, Aros, Walde, Svale, Odin, Eroica, Sol, Starke, Banco, Ertus; utländska höstveten – Erbe, Red prolific, Aura, Vakka, Ure, Russisk vete, Krachi, Vama.

Sorternas anpassning och odlingsmöjligheter lokalt har utvärderats. Vidare har kvaliteten hos sorterna utvärderats genom analyser av falltal, proteinhalt, tusenkornvikt, volymvikt samt essentiella mineralämnen. Det nutritionella värdet hos vissa ekologiskt odlade och lokalt adapterade sorter har utvärderats genom analyser av mineraler, tungmetaller och tokokromanoler.

De mest lovande sorterna med avseende på nutritionell kvalitet genom dessa analyser var; 6356 spelt, *Triticum monococcum*, Ölands 17 borst Spelt, Lv Dal 16 brun borst och Fylgia.

Publikationer

Hussain A, Larsson H, Kuktaite R, Johansson E (2012) Healthy food from organic wheat: choice of genotypes for production and breeding. Revised manuscript re-submitted.